

ЗАКОНОДАВЧІ ІНІЦІАТИВИ ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ КАРТКОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ

Наталія Лапко

Директор Департаменту платіжних систем
Національного банку України

2011

Дані щодо рахунків клієнтів банків

Дані щодо кількості поточних та вкладних (депозитних) рахунків клієнтів банків, ведення яких здійснюється за допомогою систем дистанційного обслуговування за станом на 1 липня 2011 року

№ з/п	Показники	Бюджетні установи	Суб'єкти господарювання				Фізичні особи			Усього
			усього	у тому числі			усього	у тому числі		
				небанківські фінансові установи	фізичні особи-підприємці	інші		приватні нотаріуси та адвокати	інші	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Кількість відкритих рахунків клієнтів банків, з них:	20 925	3 650 733	44 354	1 548 949	2 057 430	163 660 804	11 343	163 649 461	167 332 462
2	Кількість поточних та/або вкладних (депозитних) рахунків, ведення яких здійснюється за допомогою систем дистанційного обслуговування	7 130	1 526 293	12 545	669 413	844 335	5 800 305	2 005	5 798 300	7 333 728
3	%, від загальної кількості рахунків клієнтів банків	34,1	41,8	28,3	43,2	41,0	3,5	17,7	3,5	4,4

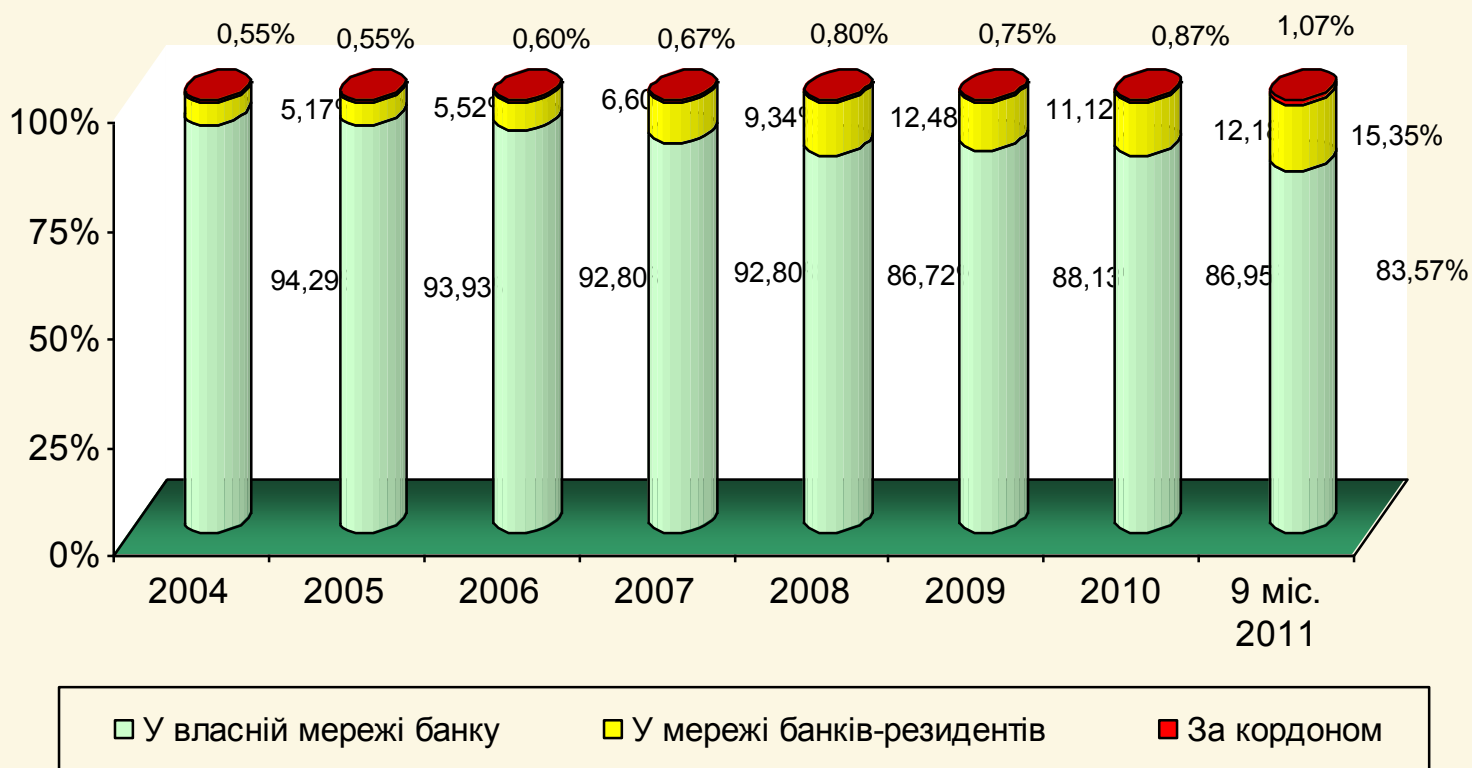
Показники розвитку ринку платіжних карток в Україні

Показник	01.01.2011	01.10.2011
Кількість банків - членів карткових платіжних систем	141 (81%)	140 (80%)
Кількість активних платіжних карток	29,405 млн.шт.	33,263 млн.шт.
Кількість держателів платіжних карток	38,0 млн.чол.	33,9 млн.чол.
Кількість банкоматів	30,163 тис.од.	31,676 тис.од.
Кількість платіжних терміналів	108,140 тис.од.	116,9 тис.од.
Кількість операцій з використанням платіжних карток	<i>За 2010 год</i> 692,6 млн.	<i>За 9 місяців 2011</i> 634,7 млн.
Обороти	<i>За 2010 год</i> 450,7 млрд. грн.	<i>За 9 місяців 2011</i> 379,8 млрд. грн.

Показники розвитку ринку платіжних карток в Україні

Використанням платіжних карток, емітованих українськими банками, у розрізі
мереж їх оброблення (за кількістю операцій)

Системи електронних грошей

Перелік банків України, які за узгодили правила систем електронних грошей

№ з/п	Найменування системи електронних грошей	Найменування емітента
1.	“Максі”	ПАТ “ВіЕйБі Банк”
2.	“MoneXu” (Манексі)	ПАТ Банк “Контракт”

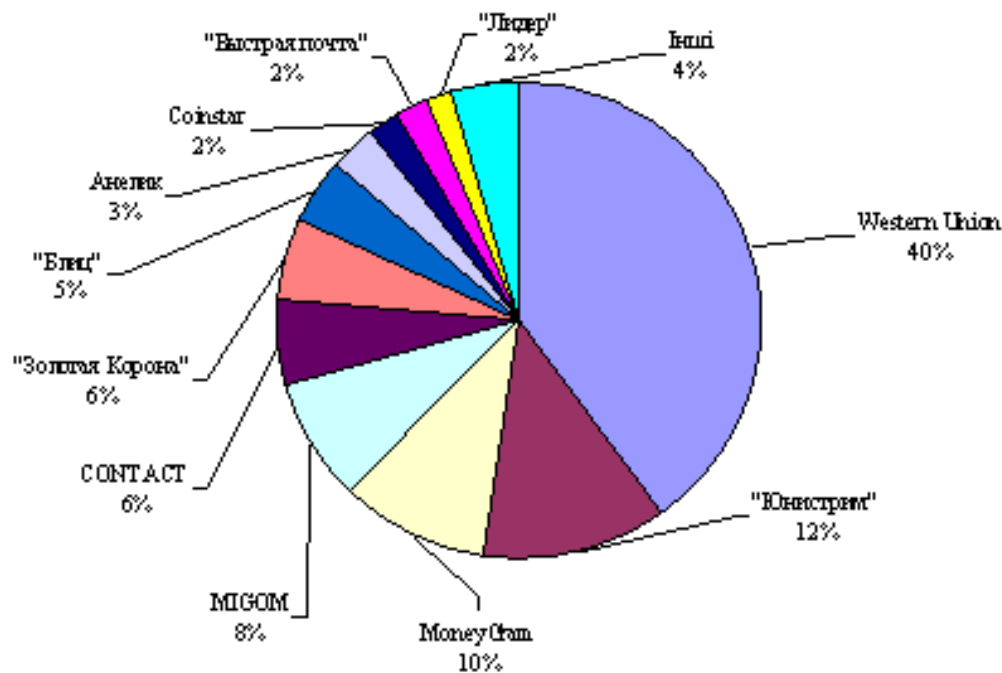
Перелік банків, які мають право здійснювати випуск електронних грошей згідно з законодавством України

№ з/п	Найменування банку-емітента	Найменування платіжної системи
1	АТ “ІМЕКСБАНК”	НСМЕП
2	ПАТ “ОКСІ БАНК”	НСМЕП
3	ПАТ АКБ “Львів”	НСМЕП
4	ПАТ “ФОЛЬКС-БАНК”	НСМЕП
5	ПАТ “ЧБРР”	НСМЕП
6	ПАТ “Полікомбанк”	НСМЕП
7	АТ БАНК “МЕРКУРІЙ”	НСМЕП
8	ПАТ “Банк “Демарк”	НСМЕП
9	ПАТ КБ “Хрещатик”	НСМЕП
10	ПАТ АБ “Експрес-Банк”	НСМЕП
11	ПАТ “КРЕДИТ ВЕСТ БАНК”	НСМЕП
12	АБ “Південний”	Visa International
13	ПАТ “Кредитпромбанк”	Visa International
14	ПАТ “Ощадбанк”	“ГлобалМані”

Показники розвитку ринку платіжних систем в Україні

Графік 1. Розподіл загальної суми міжнародних переказів, отриманих фізичними особами в Україні, за міжнародними системами переказу коштів, створеними нерезидентами, у I півріччі 2011 року

Проект Закону України

Проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо функціонування платіжних систем та розвитку безготівкових розрахунків)” (далі – проект Закону)

- 17.08.2011 розміщено на сайті Національного банку України**
- Запропоновані зміни до таких законодавчих актів України:**
- Закону України “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні”;**
- Закону України “Про Національний банк України”;**
- інших законодавчих актів України**

Проект Закону України: проблематика

- 1. Законодавчо не визначена необхідність існування в державі національної платіжної інфраструктури, тобто національної системи маршрутизації карткових операцій та багатостороннього клірингу. Навіть за внутрішньодержавними операціями з використанням платіжних карток, емітованих банками-резидентами, кліринг відбувається за кордоном через установи-нерезиденти.**
- 2. Неможливість повноцінного державного регулювання діяльності платіжних систем і систем розрахунків та їх членів/учасників (необхідність упровадження оверсайту).**
- 3. Неврегульованість питань випуску та використання електронних грошей.**

Проект Закону України: основні положення

1. Надати визначення термінів та понять “член/учасник платіжної системи”, “користувач платіжної системи”, “платіжний пристрій”, “приймання коштів (готівки) комерційним агентом банку для подальшого переказу”.

2. Запровадити ведення Національним банком реєстру платіжних систем та систем розрахунків в Україні, їх членів/учасників.

Надавати право платіжним системам, створеним резидентами та нерезидентами, здійснювати діяльність в Україні виключно після їх реєстрації в порядку, установленому Національним банком.

3. Забезпечити належне регулювання випуску та використання електронних грошей.

З метою врегулювання питань, пов'язаних з випуском та використанням електронних грошей, необхідно:

надати визначення терміну “електронні гроші”, ураховуючи те, що електронні гроші є фінансовим продуктом, який випускається іншим, ніж центральний банк, банком (шляхом обміну електронних грошей на готівкові та/або безготівкові гроші), є зобов'язанням цього банку в електронній формі та використовується в розрахунках лише між суб'єктами, які уклали відповідні договори;

визначити, що емітентами електронних грошей будуть банки, за діяльністю яких здійснюватиме контроль Національний банк;

установити відповідальність установ під час здійснення операцій з електронними грошима з метою забезпечення належного рівня захисту учасників здійснюваних операцій та створення умов для підвищення рівня довіри суспільства до використання електронних грошей.

Проект Закону України: основні положення

4. Створити національний кліринговий центр, який забезпечуватиме проведення маршрутизації трансакцій, кліринг та надання інформації для проведення остаточних розрахунків за операціями, які здійснюються на території України за платіжними картками, емітованими банками України.

Національний кліринговий центр не буде здійснювати прямого обслуговування фізичних осіб, а надаватиме інформаційні послуги для забезпечення проведення міжбанківських розрахунків верхнього рівня (визначення підсумкового сальдо вимог та зобов'язань учасника розрахунків за визначений строк).

Національний кліринговий центр може бути створений на базі Центральної розрахункової палати Національного банку. Це сприятиме консолідації позицій банків України щодо побудови національної системи маршрутизації карткових операцій та багатостороннього клірингу.

5. Забезпечити формування та розміщення гарантійних депозитів членів/учасників платіжних систем за операціями, які здійснені в межах України із застосуванням платіжних карток, у національній валюті України на рахунках у Національному банку або в банках України.

6. Надати право банкам України розміщувати на платіжній картці одночасно дві і більше торговельні марки платіжних систем (внутрішньодержавних систем та/або МПС).

Проект Закону України: основні положення

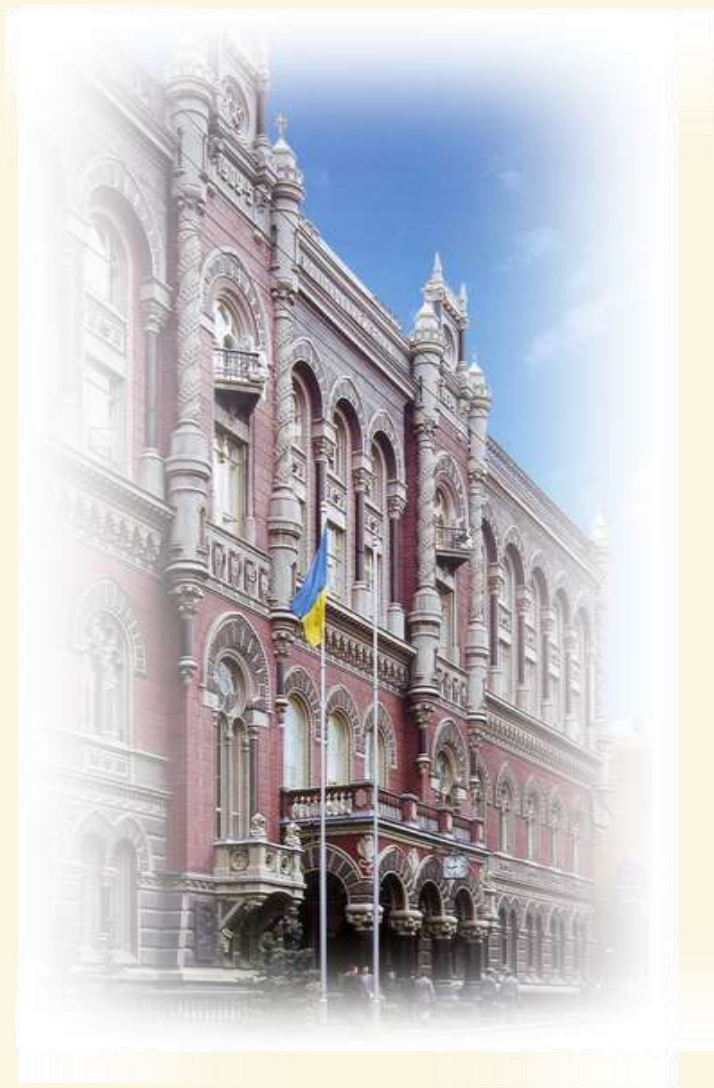
7. Надати Національному банку право визначати напрями розвитку сучасних електронних банківських технологій, створювати та забезпечувати безперервне, надійне та ефективне функціонування і розвиток створених ним платіжних систем і систем розрахунків, координувати та контролювати створення електронних платіжних інструментів, платіжних систем, систем автоматизації банківської діяльності та засобів захисту банківської інформації.

8. Забезпечити надання права комерційним агентам банків приймати платежі від населення (у тому числі із застосуванням платіжних пристроїв) для подальшого переказу третім особам.

9. Запровадити здійснення нагляду (оверсайту) за платіжними системами. Визначити його цілі, об'єкти, діяльність Національного банку щодо реалізації повноважень та застосування заходів впливу, відповідальність об'єктів нагляду (оверсайту) за недотримання вимог законодавства.

Національний банк України

Дякую за увагу!

Наталія Лапко

**Національний банк України
Україна, м. Київ,
вул. Інститутська, 9**

www.bank.gov.ua